

Fig. 1. Vejrstationen Daneborg.

F. R. CONRADSEN FOT.

Ornithologiske iagttagelser ved Daneborg, N.Ø. Grønland.

Af FRITZ R. CONRADSEN.

Hertil tavle I-II.

Forfatteren var i 1954–1956 ansat ved vejrstationen Daneborg ved Young Sund i N.Ø. Grønland. Han ringmærkede en del fugle for Zoologisk Museum og nedskrev i sine dagbøger forskellige ornithologiske iagttagelser, af hvilke et uddrag er gengivet her. Fotografierne er foruden af forfatteren venligst stillet til rådighed af telegrafisterne HELGE ANDERSEN & NIELS BIRKELUND.

Red.

Den 9. maj 1955 ringmærkede jeg den første Snespurv (*Plectrophenax nivalis*) her på Daneborg, og dagen efter fik jeg sat ringe på 5 mere, men nu har vi haft et rigtigt kedeligt vejr i et par dage med vind og snefygning, så det er ikke til at få nettet til at stå fast. I dag er det imidlertid som det flover noget, så må jeg se at gøre noget ved fangsten igen. Her er en Snespurv, som er helt anderledes. Den har gult næb og gule ben, er helt hvid, kun svingfjerene i hver vinge har sorte spidser. Snespurvene kom 14 dage senere i år her til Daneborg end sidste år, da vi havde dem den 7. april, men da var de anderledes af udseende, ikke rigtig i fuld parringsdragt. I år

Fig. 2. Snespurve (*Plectrophenax nivalis*) ved Daneborg 4. maj 1955. H. ANDERSEN FOT.

var det bare hanner, som var her de første dage, og alle var fuldt udfarvede (fig. 2). Først nogle dage senere viste hunnerne sig og en del yngre fugle med mange rustrøde fjer. En Jagtfalk (*Falco rusticolus*) har også været her og foer omkring efter snespurvene.

Det har været ret sløjt med fangsten i de sidste par dage, men nu har jeg da nået 30 her. I nat vil jeg køre til Zackenberg og blive der i en uges tid og se hvad det kan give. Der holder nogle ugler til dernede, så måske man kunne være heldig med dem. Snespurvene er bange for nettet her nu, så det er vist kun godt, de får fred i nogen tid.

21. maj 1955. Der har været særlig mange Snespurve her i dag, de fleste jeg har set i år, men det er nye, som er kommet, for de har mange rustrøde fjer på sig og er slet ikke som de andre; rimeligvis drejer det sig om hunner og yngre fugle. Desværre fik jeg kun ringmærket to i dag, men jeg håber på flere i morgen; de fleste Snespurve er her kun for et kort ophold, fordi de bliver fodrede, farer så videre op langs kysten. Der har været en Jagtfalk her i dag og jaget med Snespurvene. Det er en gammel fugl, tror jeg; den er næsten helt hvid, men ikke let at få øje på i terrainet.

23. maj 1955. I dag kom de første gæs; 4 Kortnæbbede Gæs (*Anser brachyrhynchus*) passerede med kurs nordpå; så er det forår på Daneborg.

25. maj 1955. Ankom i nat til Zackenberg (fig. 3) og her er fugleliv, skal jeg love for. Gæssene gækker alle vegne hernede; især er der mange Kortnæbbede Gæs, men også en del Bramgæs (*Branta leucopsis*) flyver rundt to og to og engang imellem

F. R. CONRADSEN FOT.

Fig. 3. Den videnskabelige station ved Zackenberg.

en 5-6-7 stykker i samlet flok. I elven har der dannet sig nogle store vandsøer, og der ynder de at holde til.

28. maj 1955. Snespurve er her ikke mange af, og jeg tror, at de har fået æg, for de kommer kun enkeltvis og æder og så er de væk igen, skiftevis hanner og hunner. Om at fange dem kan der ikke være tale, de er alt for sky og nærmer sig slet ikke til nettet. Der har været Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) her i dag. Tre stykker fartede pludseligt rundt her ude efter fluerne, og senere så jeg to til; der har mindst været 5 stykker i alt og muligt flere. Dagen efter var det gråvej og tåge, da var der ingen fluer og heller ingen Vipstjarter, men så snart solen viste sig, og der blev liv i fluerne, var Vipstjarterne der igen, og de jog igen i den tid, jeg var der. Jeg kørte tilbage til Daneborg den 2. juni; da var der både Ederfugle (*Somateria mollissima*), Havlitter (*Clangula hyemalis*), Små Kjøver (*Stercorarius longicaudus*) og Gråmåger (*Larus hyperboreus*) der nede og masser af Stenvendere (*Arenaria interpres*), Ryler (*Calidris alpina*) og Sandløbere (*Crocethia alba*). Zackenberg er et fint sted om foråret; kedeligt at man

ikke kunne blive der noget længere, men man kan ikke komme tilbage til Daneborg senere på grund af isen, og gå langs land er næsten umuligt, da det hele er et pløret morads.

En af vore telegrafister (HELGE ANDERSEN) har været ved Cap Breusing og fotograferede Bramgæs. Han har fået nogle fine billeder af dem på klipperne, men han har også tele, og uden en sådan er der ikke store chancer for at få nogle gode fuglebilleder. Det var omkring den 7. juni han var der, og da var gæssene begyndt at ruge (fig. 4 og tavle I, øverst).

14. juni 1955. Her er ikke så mange fugle som sidste år. Der er kun nogle få Stenvendere og Præstekraver (*Charadrius hiaticula*). Jeg har ikke set nogen Islandske Ryler, mens vi sidste år havde en flok på 12 stykker, der løb rundt her i nogen tid. Heller ingen Gråsiskener har her været, men alt er også meget senere på det iår. Vi kunne køre med jeppen den 15. juni mellem husene, og i år vil der mindst gå 14 dage inden der kan blive tale om det. Vi har også mindre sne i år. Jeg så en flok på 7 Kjoever idag højt til vejrs, formodentlig nogle, som er på vej nord på. Vi har de sædvanlige to par, som holder til i fjældet bag stationen; de har været her i flere dage.

23. juni 1955. Der er en Præstekrave, som har rede med 4 æg lige her oppe på en grusbanke. Der er kommet tre flokke af Kortnæbbede Gæs i dag, på henholdsvis 17, 12 og 14 stykker, alle med kurs mod Kuppelpasset. De skal sikkert ind på sletten bagved og gå og græsse. Her er også en del Gråmåger, som holder til herude på isen ved stationen. Her er vel omkring 100 stykker. De går også på jagt i fjældet efter lemminger. Jeg har i kikkert flere gange set dem tage lemminger. De står og lurser ved hullerne, og når så lemmingerne viser sig, så er der straks een mindre. To Jagtfalke er her jævnlig, og også de er slemme ved lemmingerne.

24. juni 1955. Også i dag er her passeret flere flokke af gæs, på henholdsvis 6, 11, 7 og 16, allesammen med kurs mod nord. Der er begyndt at komme en del Ederfugle ind her, men der er også en våge ved lille Sødal. Der trækker de ned og så tilbage igen til Cap Berghaus. Der er der en meget bred revne i isen. 1 km eller to på hver led. Der er mange hundrede Ederfugle og Havlitter og nogle enkelte Rødstrubede Lommer (*Gavia stellata*), som holder til der.

N. BIRKELUND FOT.

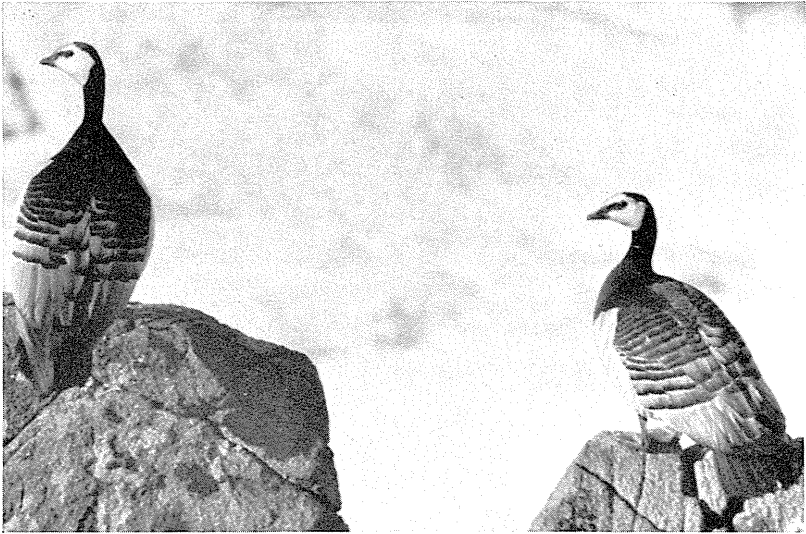
Fig. 4. Yngleplads for Bramgæs (*Branta leucopsis*) ved Kap Breusing. En Bramgås ses fornedet tilvenstre.

25. juni 1955. To flokke af gæs (6 og 11 stykker), er alt, hvad jeg har set i dag.

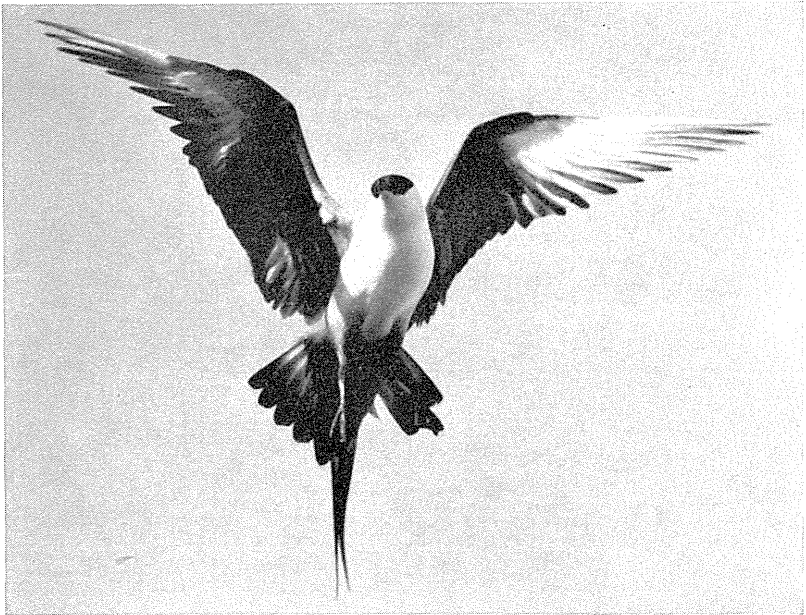
27. juni 1955. I dag mange gæs; først 11 Kortnæbbede Gæs, så kom der 5 Bramgæs og nu til aften en flok på 56 Kortnæbbede Gæs; der har været flere, som jeg har hørt, men ikke set. Enkelte Havterne (*Sterna paradisaea*) er her også nu. Det er meget underholdende at se dem styrte sig ned i vandhullerne, som er i isen, efter småkrebs.

28. juni 1955. Rigtig kedeligt vejr i dag, halvkoldt med tåge. Jeg har talt følgende gåseflokke her fra stationen i dag; 20, 18, 16, 7, 9, 9, 9, 5, 16, 3 stykker og så en samlet flok på mindst 300 stykker. Det var en hel lille sky af gæs, så antallet

Tavle 1.

H. ANDERSEN FOT.
Bramgæs (*Branta leucopsis*) på ynglepladsen ved Kap Breusing.

H. ANDERSEN FOT.
Lille Kjove (*Stercorarius longicaudus*) ved Daneborg, juli 1955.

Tavle 2.

N. BIRKELUND FOT.

Moskusokser (*Ovibos moschatus*) i Lille Sødal i fjældene bag Daneborg, april 1955.

N. BIRKELUND FOT.

Bramgås (*Branta leucopsis*), med gæslinger. Daneborg området, juli 1955.

er ikke for stort; måske var der mange flere, men det er ikke let at sige. Det var allesammen Kortnæbbede Gæs.

29. juni 1955. Stadig gæs, flokke på 7, 9, 7, 6, 28 og 55 stykker, og en del Ederfugle trækker også her forbi.

1. juli 1955. Vores handyman H. MADSEN var en tur ude ved Kap Berghaus, og der så han to Bramgæs komme over isen med 4 gæslinger. De kommer sikkert fra Cap Breusing, hvor Bramgæssene ruger på klipperne. Fra Zackenberg er der kommet besked, at der er blevet set flere par Kortnæbbede Gæs med gæslinger.

4. juli 1955. Der er lidt stilstand i gæssenes aktivitet for tiden. I dag har jeg kun set 4 og 5 stykker, men det kan vel heller ikke blive ved. Ederfuglene farer rundt allevegne, og nu er de begyndt at flyve parvis. Det er vel også snart på høje tid, hvis de skal have rede og få ællingerne store, inden det bliver koldt igen. Jeg talte med Zackenberg i går over radioen, og de fortalte der, at der er et livligt fugleliv derinde; mange gæs og gæslinger og rugende Ederfugle; men der er desværre ikke til at komme ind for tiden.

19. juli 1955. Den 7. juli fandt jeg to Ederfugle på reder, der indeholdt henholdsvis 3 og 5 æg. De rugede knapt 100 m fra stationen, og vi havde så småt begyndt at glæde os til ællingerne, men i dag kunne jeg ikke se fuglene i kikkert, og jeg gik så derhen. Fuglene og æggene var væk, og kun dunene var tilbage. Jeg tror, at jeg så synderen nu til aften, nemlig en gammel blåræv, som gik og snusede rundt omkring af en halv snes Snespurve. Senere kom der to Små Kjøver til, og de kunne få ræven til fjælds, skal jeg love for. Hver gang de dykkede ned over den, krøb ræven sammen. To ryleunger har jeg fået mærket med ring; det var Almindelig Ryle med det sorte skjold på brystet. Der er temmelig mange af dem her, også Præstekraver, og unger har de allesammen, men det er nogle svære små fyre at finde. Jeg så to præstekraveunger i dag, de var næsten fuldt fjerede, men jeg kunne desværre ikke finde dem, da jeg nærmede mig, hvor de var.

Mågerne er forsvundet, men til gengæld kommer her en masse Terner fiskende forbi dagen lang. Rylerne er begyndt at samle sig i små flokke på 4-5 stykker; også Stenvendere ser jeg somme tider i sådanne småflokke. Snespurvene har flyve-

færdige unger, der farer rundt alle vegne og skriger og holder et farligt hus, men de er heller ikke nemme at få fat på. Jeg har fået en ring fra en Kortnæbbet Gås, nr. 141140 fundet død uden hoved ved stranden udfor Zackenberg den 7. juni 1955¹⁾.

21. juli 1955. Det er rigtig kedeligt vejr her for tiden med regn og sne, ikke det allerbedste vejr for fugleunger. Jeg har været heldig at få ringmærket en præstekraveunge og et par snespurveunger, men ellers går det helt sløjt med mærkningen for tiden.

9. august 1955. Det har været rigtig grimt vejr i nogle dage med vind og regnsjap, og så er det ligesom fuglene kommer nærmere til huset. Jeg så i dag den præstekraveunge som jeg ringmærkede den 20. juli, men nu var det en flot fyr, der kunne flyve, og det så ud til, at den befandt sig godt. Man ser ikke mange gamle Snespurve mere, de er nok i fjeldet og fælde, men unger er her temmelig mange af. Også af Stenvender og Præstekrave er her en del; de farter om i småflokke. Her kommer en Jagtfalk engang imellem og jager her. Den sidder oppe i radiomasterne, og jeg kan se i kikkert, at den er i stærk fældning. Den 3. august så jeg de første ederfugleællinger, og nu er der allerede temmelig mange.

---

¹⁾ Ringmærket ved Dumfries i Skotland den 25. oktober 1954. (Red.)